

SLJ (9. r.)

Verjetno si že prebral ali pa si v procesu branja knjige *Moje življenje* avtorja Ivana Cankarja. Vse delo ta teden bo povezano s Cankarjem in njegovim življenjem in delom. Današnja ura bo namenjena pomoči izdelave tvojega bralnega dnevnika za domače branje - glede na to, da ga boš lahko uporabljal pri pisanju spisa, ga izdelaj kvalitetno.

*1. In 2. ura (ponedeljek in torek, 23. in 24. 3. 2020)

*Preberi črtico Ivan Cankar: BOBI (<https://sl.wikisource.org/wiki/Bobi>) ali v Berilu str. 176-185.

*Preglej PPT v prilogi. Če ga ne moreš odpreti, sporoči svoji učiteljici.

ZAPIS V ZVEZEK:

IVAN CANKAR: BOBI

KAJ JE ČRTICA?

*Ena najkrajših literarnih vrst à nima zaokrožene zgodbe.

*Na meji med lirsko in pripovedno prozo – po notranjem slogu je lirična, refleksivna, poetična, izpovedna.

*V središču je kak dogodek, izsek iz življenja, pripetljaj, bežen vtis.

*Poudarek na razpoloženju, doživljanju, stanju, položaju glavne osebe.

*Pri Cankarju je uvodni del razmišljujoč (npr. o grehu), sledi osrednji dogodek

AVTOBIOGRAFSKA ČRTICA → avtor v njih prikazuje drobce iz lastnega življenja, resnična doživetja in izkušnje.

KAJ JE OKVIRNA IN VLOŽENA ZGODBA?

V črtici Bobi spremljamo dve zgodbi, okvirno (ki kot nekakšen okvir vpenja en dogodek, ki se je zgodil in se ga zdaj pripovedovalec spominja) ter vloženo (dogodek sam).

**Okvirna zgodba sta začetni del, ki je napisan pred samo zgodbo o dogodku in zaključni del s temeljno mislijo in okoliščinami. V okvirno zgodbo spadajo npr. kesanje pripovedovalca v gostilni ter obujanje spominov ter del, ko pripovedovalec pove, kako je doživel spomin na Petra v tem večeru.*

**Vložena pripoved pa je zgodba o Petrovem razočaranju in ponižanju, npr. dogajanje v cervi, na Mihčetovem in Petrovem domu, lakota in lepa jesenska nedelja.*

Naloga: IZBERI SI ENO OD SPODNJIH NALOG in napiši besedilo, dolgo 150-200 besed. POŠLJI GA SVOJI UČITELJICI SLOVENŠČINE do četrтка, 26. 3. 2020.

Izberite eno od književnih oseb in obnovite zgodbo z njenega zornega kota.

1. Komentirajte naslednje Cankarjeve besede: *Razočaranje otroka pa je prvotno besedilo vsega življenja; morda se po dolgem romanju izpremeni ali zabriše posamezna beseda, morda se malo predrugači slog – ampak prvotno besedilo ostane in je vsem očito ...*
2. Kaj bi v svoj dnevnik zapisala Peter in Mihče, preden bi se na žegnanjsko nedeljo odpravila spat?
3. Po Cankarjevem vzoru napišite posodobljeno črtico (umestite jo v leto 2020, dogajalni kraj pa lahko izberete po svoji presoji).

3. Ura (sre, 25. 3. 2020):

*reši delovni list o Cankarjevem življenju in ga prilepi v zvezek (priloga) - lahko ga skopiraš ali pa PREPIŠEŠ.

* preberi besedilo Ivan Cankar: NA PEČI (Berilo str. 172-175) in reši vprašanja, povezana z besedilom:

VPRAŠANJA:

- 1) *Kam je pisatelj umestil svojo pripoved? KAJ nam pove o osebah, ki v črtici nastopajo?*
- 2) *Čemu je posvetil večino besedila? Kakšne so spominske podobe, ki jih otroci obujajo v pogovoru? Po čem hrepenijo iz revščine in pomanjkanja?*
- 3) *Zakaj umolknejo, ko pride mati v sobo? Ali mati pomeni ravnotežje njihovim svetlim sanjam? Je posebljenje vsakdanjih skrbi za življenje? Kako si to razlagaš ti?*
- 4) *Kaj prešine pisatelja ob zaključku njegove spominske vrnitve v mladost?*
- 5) *Izpiši nekaj primerov pesniških sredstev, ki jih Cankar uporablja v svojem pisanju. Poišči PRIMERO, OKRASNI PRIDEVEK in POOSEBITEV. Kaj doseže z uporabo teh posebnih izrazov?*

4. ura (četrtek, 26. 3. 2020):

Pošlji učiteljici svoj sestavek, ki si ga napisal v torek. Preden ga pošlješ, preveri pravilnost rabe pravopisnih pravil.

5. ura (petek, 27. 3. 2020): PREVERJANJE ZA ŠOLSKO NALOGO

Spodaj imaš navodila, ki te bodo vodila pri pisanju spisa. Cel teden si razmišljal o Cankarju in njegovem delu, zdaj je čas, da napišeš čisto pravi spis. Ob sebi imaš lahko bralni dnevnik, ki si pa pripravil (tako kot ga boš imel v času pisanja spisa za oceno). Če želiš, lahko spis pretipkaš oz. napišeš na računalnik ter ga pošlješ svoji učiteljici, da ga komentira, popravi in ti svetuje, kako lahko spis še izboljšaš.

Veliko navdiha pri pisanju ti želi tvoja učiteljica slovenščine.

PREVERJANJE ZA ŠOLSKO NALOGO, marec 2020

Učenec, učenka!

V ospredju pisanja tvojega literarnega spisa bo pripovedovalčevo občutenje greha. V pomoč ti naj bosta spodnja odlomka iz III., VI. in V. črtice ter iz ostalih, ki si jih prebral, ter zastavljena vprašanja.

Sestra Lina je bila natihoma smuknila iz izbe; jaz edini sem jo videl, kljub omotici in od bolečine slepim očem. Šel sem za njo počasi, ker so mi bile noge zelo težke. Napotil sem se naravnost za hišo; tam se je bila skrila pod jasminov grm za plotom; rdeča nedeljska ruta jo je izdala. Prišel sem do nje, zgrabil jo za dolgo kito ter jo vlačil za seboj po vtru. Ni kriknila ves čas, še zavzdihnila ne. – V poznejšem, prevar in bridkosti polnem življenju, me je ogoljufala in izdala marsikatera ženska; Bog jim greh odpusti, jaz sem jim ga vsem do zadnjega kraja.«

(Cankar, Moje življenje, III. črtica)

»Katekizem, ki smo se ga učili v šoli, je imel komaj toliko veljave in spoštovanja kot kak abecednik. V srcih naj je bil napisan vse drug in drugačen katekizem; bil je svet in strog. Tam so bili sami neodpustljivi in vnebovpijoči grehi, taki grehi, ki jih ni poznal šolski katekizem. Ne bil bi nikakšen greh, če bi oklestil do zadnje mladike ves Majerjev vrt; ali bil bi vnebovpijoč greh, če bi zatožil tovariša, da je klestil.«

(I. Cankar, Moje življenje, VI. črtica)

»Dajte mi dateljnov!« sem ukazal pred štantom in sem trepetal v omotici.

»Za koliko?« je vprašala debela ženska in je posegla v škatljo z mesnato, potno roko.

»Za groš ... za čisto nov groš!«

Ko sem tako odgovoril, se mi je zdelo, da je govoril za mojim hrbtom nekdo drugi, s čisto tujim, globokim in grdim glasom.

Dateljneni so bili mastni, koj so se prijeli potne dlani. Pokusil sem prvega; sočno, cukreno meso se je prijelo tudi usten in zob. Izpljunil sem vse, gladko lupino, cukreno meso in precepljeno jedro. Nato sem tekkel po klancu in tiščal v pesti vso tisto nagunsno, mastno kepo, dokler je nisem zalučil v potok ter si umil obedve roki.«

(I. Cankar, Moje življenje, V. črtica)

Pri pisanju literarnega spisa (naslov določi sam) naj te vodijo spodnja vprašanja.

- Kako razumeš pripovedovalčeve besede o razliki med grehi, zapisanimi v šolskem katekizmu, in grehi, zapisanimi v srcu?
- Obnovi V. črtico, v kateri pripovedovalec kot ministrant prejme v dar groš, s poudarkom na odlomku iz omenjene črtice. Pojasni pripovedovalčevo občutenje greha v V. črtici tudi v povezavi z razmerami, v katerih je odraščal avtor črtic.

- Podaj svojo izkušnjo s slabo vestjo oz. dogodkom, v katerem si nekomu storil nekaj hudega, neprijetnega in ti je bilo za to žal. Kaj si storil, kako si se počutil, kako si si pomiril vest, ti je prizadeti oprostil?
- Kaj meniš, ali je pomembno oproščati oz. odpuščati, če nam kdo stori kaj slabega? Utemelji.

Pri pisanju bodi pozoren/-a na:

- členitev besedila (na uvod, jedro, zaključek in na odstavke);
- jezikovno ustreznost (pravopis, izogibaj se ponavljanju besed, uporablaj knjižni jezik ...);
- obseg besedila (besedilo naj obsega vsaj eno stran in pol);
- čitljivost zapisa, piši s pisanimi črkami.